

توسعه موسیقی از نگاه سیستمی

بردیا صدرنوری

مقدمه

توسعه نمی‌یابد مگر در مؤلفه‌های آن (که در ادامه تشریح می‌شود) تغییر- اعم از افزایش یا کاهش- ایجاد شود و نتیجه این تغییر نیز ارتقای کارایی و اثربخشی موسیقی باشد. بر اثر ایجاد چنین تغییراتی است که می‌توان دستاوردهایی به شرح زیر برای حوزه موسیقی متصور شد:

- رونق اقتصاد موسیقی و افزایش اشتغال در این حوزه
- بهبود کیفیت تولیدات موسیقایی
- توزیع عادلانه تولیدات، محصولات و خدمات موسیقایی
- برخورداری از زمینه مناسب برای ورود به بازارهای جهانی فرهنگ و هنر
- برخورداری از فضاهای کافی برای عرضه موسیقی
- گسترش و اشاعه فرهنگ و ارزش‌های ملی و بومی
- بهبود کیفیت زندگی از طریق افزایش دسترسی به برنامه‌های موسیقی
- افزایش سهم محصولات فرهنگی داخلی در سبدها و اوقات فراغت مردم.

برای سنجش موارد مذکور، می‌توان ده‌ها شاخص کلان و یا جزئی را برشمرد. برخی از این شاخص‌ها عمومی و مشترک بین تمام موضوعات و برخی دیگر خاص و وابسته به موضوع مورد مطالعه هستند. در حوزه موسیقی نیز می‌توان چند شاخص عمده اصلی و همه‌شمول برای سنجش کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها تعیین کرد. همچنین می‌توان شاخص‌های مرتبط با هر فعالیت را تعیین کرد که در ادامه به این امر پرداخته شده است. اهم شاخص‌های عمده برای سنجش فعالیت‌ها در حوزه موسیقی به شرح زیر است:

الف- ۱- میزان افزایش کمیت و بهبود کیفیت دسترسی به موسیقی
یکی از عوامل کمبود یا عدم استفاده مردم از برنامه‌ها و محصولات موسیقایی در جوامع مختلف، سختی دسترسی به این موارد است. دسترسی دارای وجوه گوناگون است. توان مالی، توزیع‌شدگی اماکن، امکانات و مسئولیت و امثالهم از عوامل مؤثر بر دسترسی مخاطبان به آثار و محصولات موسیقایی به شمار می‌آید. در این میان شرایط فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی مخاطبان برای استفاده از آثار و محصولات و آموزش و پژوهش موسیقی نیز از عوامل مؤثر بر کمیت و کیفیت دسترسی است. امروزه دولت‌ها با اعمال سیاست‌های مختلف حمایتی سعی در توسعه کمی و کیفی دسترسی افراد جامعه به تولیدات، امکانات و آموزش و پژوهش موسیقی دارند.

الف- ۲- میزان ارتقای کیفیت و کمیت تولیدات موسیقایی
ارتقای کمی و کیفی تولیدات موسیقی به لحاظ منطقی، جذب مخاطب

موسیقی به عنوان هنری تأثیرگذار، سهم عمده‌ای در حفظ و اشاعه فرهنگ ملی و نیز تعامل با دیگر فرهنگ‌ها دارد. موسیقی می‌تواند نوع نگاه افراد به خود و جهان را شکل یا تغییر دهد. ترانه‌سرایان، آهنگ‌سازان و نوازندگان توانمند در سراسر جهان با استفاده از نعمات، ظرایف و ابزار موسیقایی، به انتقال احساسات، ارزش‌ها و افکار خود به مخاطبان می‌پردازند و از این قابلیت برای اثرگذاری و نفوذ بر عمق جان شنوندگان و بینندگان بهره می‌گیرند. این امر سبب ایفای نقش موسیقی در شکل‌گیری و توسعه فرهنگی جوامع شده است و از این رو، همواره به عنوان یکی از عناصر عمده در راهبردها و سیاست‌های ملی توسعه فرهنگی و هنری جوامع مختلف مورد توجه بوده است و دولت‌ها در راستای توسعه فرهنگ ملی، به حمایت از آن به ویژه توسعه موسیقی ملی و بومی به عنوان یکی از وظایف حاکمیتی خود، نگرسته‌اند. در این مقاله، موسیقی به عنوان یک موضوع و سیستم مورد توجه قرار می‌گیرد تا با یاری جستن از علوم مدیریت راهبردی (استراتژیک) و مهندسی سیستم‌ها، تصویری ساختارمند (structured) از زیرسیستم‌ها و مؤلفه‌های توسعه موسیقی، عوامل مؤثر بر آن و ارتباطات فی‌مابین آنها نشان داده و شاخص‌های توسعه آن شناخته شود. توجه شود که در این میان و مبتنی بر مطالعات و تجربیات نگارنده، به ارائه مبانی نظری توسعه موسیقی و شاخص‌های آن پرداخته می‌شود، لذا تحلیل وضعیت موجود موسیقی کشور و شاخص‌های آن با اتکا بر آمار و ارقام ملی و جهانی به زمان دیگری موکول می‌شود.

الف- مبانی توسعه موسیقی

توسعه موسیقی به لحاظ سنخ‌شناسی (typology) از موضوع‌های پیچیده است، زیرا تعدد، تنوع و تعامل مؤلفه‌ها و ارتباطات تشکیل‌دهنده، رشته‌ها، میان‌رشته‌ها، بخش‌ها و میان‌بخش‌های آن گسترده و زیاد است. تحلیل وضعیت موسیقی و یافتن راه‌ها و ابزارهای توسعه آن، گام عمده و آغازین برای سامان دادن تلاش‌های گسترده و گوناگون در عرصه مدیریت فرهنگی و هنری است. باید توجه داشت که هر گونه تحلیل و برنامه‌ریزی نیازمند دستیابی به اطلاعات کمی و ارقام مربوط به شاخص‌های مختلف است و این امر بدون وجود نظام مرکزی جمع‌آوری، نگهداری، پردازش و انتشار داده‌های موسیقی امکان‌پذیر نیست. پیش از بحث در باره توسعه موسیقی، لازم است تا تعریفی از "توسعه سیستم" ارائه شود. منظور از توسعه یک سیستم، ایجاد تغییر کمی و کیفی در مؤلفه‌های آن سیستم برای ارتقای کارایی (efficiency) و اثربخشی (effectiveness) آن است. مبتنی بر این تعریف، موسیقی

بیشتر در سطوح ملی و بین‌المللی را به دنبال خواهد داشت. حمایت از خلق ایده‌های نو، مخاطب‌سنجی، به‌کارگیری دانش و فن‌آوری روزآمد برای تولید محصولات موسیقی و آموزش و پژوهش، و توسعه زیرساخت‌های مناسب از اهم مواردی است که باعث ارتقای کیفیت تولیدات و فعالیت‌های موسیقایی می‌شود. لذا تعیین میزان هر یک از موارد برشمرد، میزان ارتقای کیفیت و کمیت تولیدات موسیقایی را به‌دست می‌دهد.

الف-۳- میزان روزآمد بودن نظام آموزش، جذب و به‌کارگیری منابع انسانی موسیقی

موسیقی از نظر آموزش منابع انسانی روزآمد، تطابق آموزش‌ها با نیازها، نیازسنجی نیروی کار و نظام تأمین نیروی کار و مجهز بودن به دانش و فن‌آوری روز نیازمند برنامه‌ریزی و نظارت و سنجش مستمر است. در پرتو نظام آموزش موسیقی روزآمد است که می‌توان به تربیت نیروهای زبده در امر اجرا و تولید، عرضه، تربیت نیروی انسانی، پژوهش و تأمین منابع و زیرساخت‌های لازم حوزه موسیقی امیدوار بود. سنجش مواردی چون روزآمد بودن محتوای آموزش در مقایسه با شاخص‌های جهانی و نیازهای ملی، روزآمد بودن منابع، امکانات و تجهیزات آموزشی، وجود نظام ملی کشف و پرورش استعدادها و ... از اهمیت ویژه برخوردار است.

الف-۴- میزان فراهم بودن زمینه مناسب برای سرمایه‌گذاری و گسترش همکاری‌های بین‌المللی در حوزه موسیقی

افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در حوزه موسیقی از جمله اقدامات مؤثر دولت‌ها در این حوزه است. کاهش ریسک سرمایه‌گذاری هنرمندان و تهیه‌کنندگان، و حمایت‌های قانونی و اعتباری از آنان، ایجاد زمینه‌های مناسب برای تولیدات ملی و نیز مشترک با سایر کشورها، ایجاد زمینه‌های مناسب برای حضور بیشتر موسیقی در عرصه‌های فرهنگی و اقتصادی جهانی، جلب موافقت بانک‌ها برای واگذاری تسهیلات مناسب برای امور موسیقی، فراهم کردن زمینه اعطای بخشودگی‌ها و معافیت‌های مالیاتی و عوارض، جلب موافقت شرکت‌های بیمه برای راه‌اندازی خدمات بیمه‌ای ویژه حوزه موسیقی و ... از اهم مواردی است که سنجش آن می‌تواند میزان فراهم بودن زمینه مذکور را نمایان سازد. در ادامه با ارائه مدل توسعه موسیقی و مؤلفه‌های آن، شاخص‌های دیگری علاوه بر شاخص‌های مذکور ارائه می‌شود.

ب- مؤلفه‌ها و زیرسیستم‌های توسعه موسیقی

بر اساس مطالب پیش‌گفته، گام اول، تشخیص مؤلفه‌های سیستم مورد مطالعه است. برای درک بهتر هر موضوع، مؤلفه‌ها و ارتباطات تشکیل‌دهنده آن را از منظرهای گوناگون می‌توان شناخت و با

دسته‌بندی این اجزاء، ساختار آن را مدل‌سازی کرد. مبتنی بر مطالعات نگارنده، مدلی برای توسعه موسیقی طراحی شده است. برای نمایش مدل توسعه موسیقی، از رویکرد فرآیندی در قالب مدل کنترل کلاسیک استفاده شده است. در این نوع مدل‌سازی، مؤلفه‌های موضوع مورد مطالعه تحت چهار عنوان "توسعه راهبردها و سیاست‌ها"، "فرآیند اصلی (core)"، "پشتیبانی (سخت و نرم)" و "نظارت، ارزیابی و کنترل" دسته‌بندی می‌شود. پشتیبانی سخت وظایفی است که به صورت فیزیکی و ضابطه‌مند و مطابق دستورالعمل‌ها و یا ضوابط قانونی انجام می‌شود و پشتیبانی نرم شامل وظایف نرم‌افزاری و اندیشه‌ای است. بر این اساس مؤلفه‌های توسعه موسیقی به شرح زیر است:

۱- تعیین راهبردها و سیاست‌های حوزه موسیقی

۲- فرآیندهای اصلی موسیقی

۱-۱- تولید و عرضه موسیقی (اجرای زنده، آثار ضبط شده، پخش رسانه‌ای)

۱-۲- آموزش موسیقی

۱-۳- پژوهش موسیقی

۳- فرآیند پشتیبانی موسیقی

۱-۱- پشتیبانی سخت

۱-۱-۱- امکانات و تجهیزات ویژه موسیقی

۱-۱-۲- امکانات و تجهیزات عمومی

۱-۲- پشتیبانی نرم

۱-۲-۱- مدیریت و برنامه‌ریزی

۱-۲-۲- نهادها

۱-۲-۳- منابع انسانی

۱-۲-۴- رویه‌ها و استانداردها

۱-۲-۵- منابع مالی

۱-۲-۶- محیط حقوقی

۱-۲-۷- فرهنگ موسیقی‌گرایی

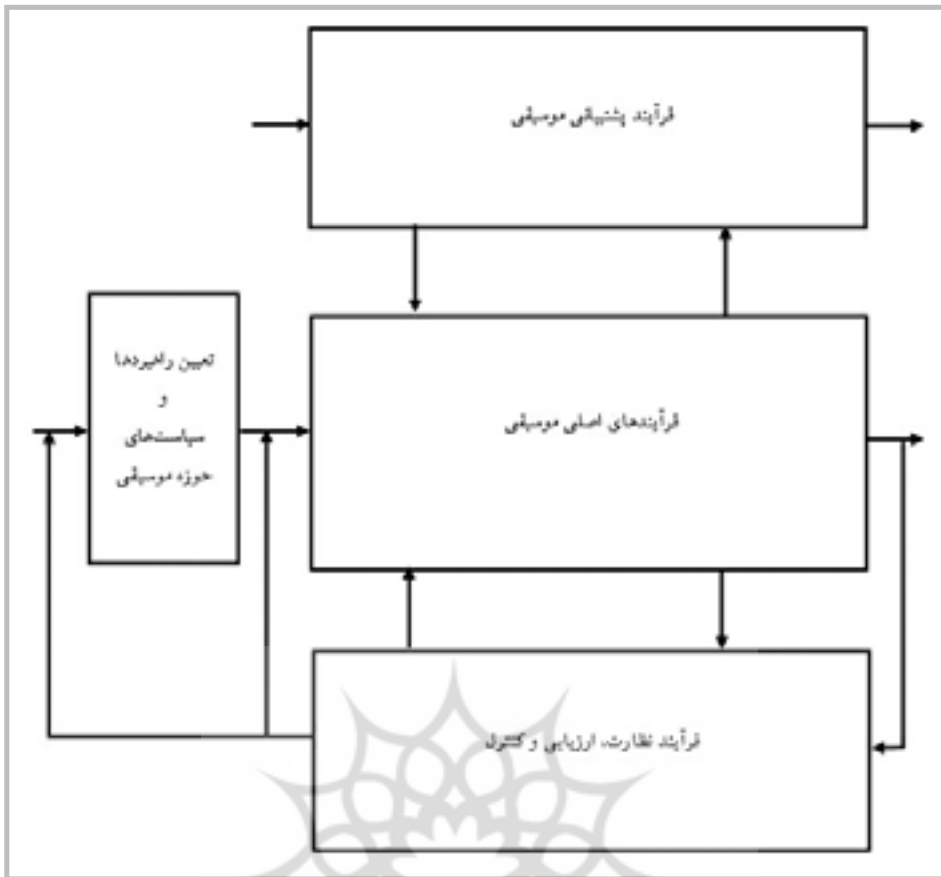
۴- فرآیند نظارت، ارزیابی و کنترل موسیقی

نمودارهای ۱ و ۲ سطوح اول و دوم نمودارهای فرآیندی توسعه موسیقی را نشان می‌دهد. همچنین در ادامه توضیحات اجمالی درباره هر مؤلفه و شاخص‌های مرتبط با آن ارائه شده است.

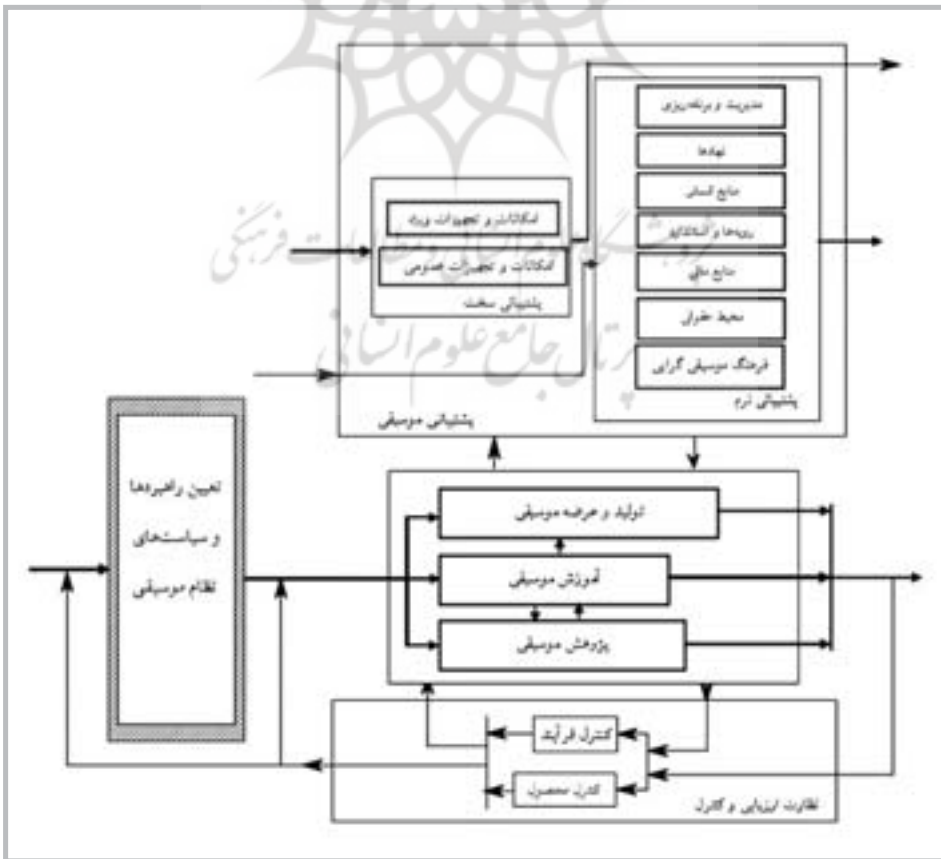
ب-۱- فرآیند تولید و عرضه موسیقی

موسیقی به چند روش اصلی به مخاطبان آن عرضه می‌شود:

- اجرای زنده و صحنه‌ای: کنسرت، جشنواره، اجرا در مکان‌های تفریحی، جنگ‌ها و سایر اجراهای هنری

نمودار ۱- نمودار فرآیندی توسعه موسیقی (سطح یک)

نمودار ۲- نمودار فرآیندی توسعه موسیقی (سطح دو)

- عرضه و فروش آثار ضبط شده (صوتی - تصویری)
- پخش از رسانه‌ها مانند رادیو و تلویزیون، وبسایت‌ها، ...
- برای سنجش وضعیت موسیقی در هر یک از مؤلفه‌های مذکور می‌توان شاخص‌های متعددی تعریف کرد که تغییر در هر یک از آنها می‌تواند موجب ارتقای کارایی و اثربخشی موسیقی و در نتیجه توسعه آن گردد. بر اساس مطالعات انجام شده، اهم اقلام اطلاعاتی و شاخص‌ها در حوزه تولید و عرضه موسیقی که در دوره‌های زمانی معین قابل استخراج و محاسبه خواهد بود، عبارت است از:
- تعداد/ کل زمان / سرانه کنسرت‌های اجرا شده
- تعداد جشنواره موسیقی برگزار شده
- تعداد اجرا/ کل زمان حضور گروه‌های موسیقی در جشنواره‌های خارجی
- تعداد/ درصد کنسرت‌های هنرمندان و گروه‌های موسیقی تراز اول
- تعداد عناوین/ شمارگان/ کل زمان / سرانه موسیقی صوتی - تصویری منتشر شده
- تعداد شبکه‌های رادیو و تلویزیونی ویژه موسیقی
- تعداد/ درصد وبسایت‌های موسیقی
- تعداد عناوین برنامه‌های موسیقی پخش شده از رسانه (رادیو/ تلویزیون)
- کل زمان / سرانه موسیقی پخش شده از رسانه (رادیو/ تلویزیون).
- با توجه به اینکه در ایران برای برگزاری کنسرت و عرضه آثار ضبط شده نیاز به گرفتن مجوز از مراجع ذی‌ربط است، لذا می‌توان شاخص‌های دیگری مانند تعداد مجوز صادر شده یا ابطال شده نیز برای آن تعریف کرد.
- ب-۲- فرآیند آموزش موسیقی**
- آموزش موسیقی در کشور با هدف تربیت نیروی انسانی متخصص موسیقی و تأمین انواع منابع انسانی لازم برای توسعه این رشته هنری، انجام می‌شود. امروزه علاقه‌مندان، به سه گونه از آموزش موسیقی می‌توانند بهره گیرند:
- ۱- آموزش رسمی شامل آموزش در مدارس، هنرستان‌های هنری و مراکز آموزش عالی
- ۲- آموزش آزاد شامل آموزش در آموزشگاه‌های آزاد هنری
- ۳- آموزش‌های غیر رسمی شامل آموزش در آموزشگاه‌های فاقد مجوز و نیز آموزش‌های خانگی.
- اهم اقلام اطلاعاتی و شاخص‌های حوزه آموزش موسیقی عبارت است از:
- تعداد/ درصد دانشجویان موسیقی
- تعداد کارگاه‌های آموزشی موسیقی
- تعداد هنرآموزان موسیقی
- تعداد رشته‌های آموزش تخصصی موسیقی
- ...
- ب-۳- فرآیند پژوهش موسیقی**
- پژوهش موسیقی انواع مطالعات و تحقیقات را در زمینه موضوع موسیقی در بر می‌گیرد. بسیاری از کارشناسان و پژوهشگران با استفاده از روش‌های مختلف به مطالعه و پژوهش در دو سطح پایه و کاربردی می‌پردازند. اهم شاخص‌های این حوزه عبارت است از:

- تعداد طرح‌های پژوهشی پایه/ کاربردی موسیقی
- تعداد گردهمایی و سمینار پژوهشی
- تعداد نشریات پژوهشی
- تعداد پایان‌نامه‌های دانشجویی با موضوع موسیقی.
- ب-۴- مدیریت و برنامه‌ریزی**
- مؤلفه مدیریت و برنامه‌ریزی موسیقی، کلیه فعالیت‌های مدیریتی این حوزه شامل برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هماهنگی و کنترل را در بر می‌گیرد.
- ب-۵- نهادها**
- نهاد‌های نظام موسیقی هر گروه یا سازمان دارای شخصیت حقوقی را اعم از سیاست‌گذار، مجری و خدمت‌رسان یا ناظر که به نحوی در زمینه موسیقی فعالیتی انجام می‌دهد، در بر می‌گیرد. اهم شاخص‌های توسعه نهادها عبارت است از:
- تعداد انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی موسیقی
- تعداد مؤسسات و شرکت‌های تولید و توزیع آثار موسیقی
- تعداد مؤسسات عرضه بین‌المللی موسیقی
- تعداد فروشگاه‌های ویژه فروش محصولات و آلات موسیقی
- تعداد نهادهای تخصصی حکمیت و یا رسیدگی به دعاوی حقوقی مرتبط با موسیقی
- وجود نهاد ثبت مالکیت آثار هنری و موسیقی.
- ب-۶- منابع انسانی**
- منابع انسانی موجود در عرصه موسیقی را می‌توان به دو دسته اصلی تقسیم کرد:
- ۱- منابع انسانی ویژه شامل آهنگ‌ساز، تنظیم‌کننده، نوازنده، خواننده، پژوهشگر، مربی، منتقد، ...
- ۲- منابع انسانی پشتیبان شامل مدیران اداری، مدیر برنامه، سرپرست گروه، تهیه‌کننده، صدابردار، نورپرداز، طراح صحنه، مسئول تبلیغات و اطلاع‌رسانی، مسئول تدارکات، مسئول گیشه، توزیع‌کننده و ...
- اهم شاخص‌های مؤلفه منابع انسانی، تعداد/ درصد منابع انسانی شاغل رسمی/ غیر رسمی در حوزه موسیقی به تفکیک نوع شغل است.
- ب-۷- رویه‌ها و استانداردها**
- وجود رویه مدون و استاندارد برای انجام هر کاری می‌تواند ضامن صحت اجرا و پرهیز از اجرای سلیقه‌ای آن باشد. تمامی مؤلفه‌های موسیقی در درون خود نیازمند رویه و نیز استانداردهای تعریف شده هستند. مراحل تولید، تکثیر و توزیع، امکانات و تجهیزات، منابع انسانی و سایر منابع غیراستاندارد نتیجه‌ای جز آشفتگی به دنبال نخواهد داشت.
- ب-۸- منابع مالی موسیقی**
- منابع مالی لازم در حوزه موسیقی معمولاً از یکی از طرق زیر تأمین می‌شود:
- ۱- بودجه فرهنگی یا بودجه موسیقی کشورها
- ۲- سرمایه شخصی هنرمندان و تولیدکنندگان
- ۳- سرمایه‌گذاری تبلیغاتی (sponsor)
- ۴- درآمد ناشی از کنسرت و عرضه و فروش تولیدات موسیقی
- ۵- درآمد ناشی از ساخت موسیقی و حق تألیف (کپی رایت)
- ۶- درآمد ناشی از فروش تجهیزات

۷- درآمد ناشی از آگهی تبلیغاتی در نشریات و رسانه‌ها

۸- درآمد ناشی از آموزش موسیقی

۹- درآمد خدمات پژوهشی

۱۰- کمک‌های مردمی

۱۱- ...

معمولاً این منابع برای تأمین زیرساخت‌های لازم در حوزه موسیقی و یا تأمین هزینه‌های جاری و نیز تولید و عرضه، آموزش و پژوهش موسیقی صرف می‌شود.

اهم هزینه‌های مرتبط با فرآیندهای موسیقی کشور را در وضعیت کنونی به شرح زیر می‌توان برشمرد:

- هزینه‌های زیربنایی (ساخت و راه‌اندازی مکان‌های لازم برای تولید و عرضه، آموزش و پژوهش و امور مدیریتی و پشتیبانی آن) و تأمین منابع زیربنایی لازم (تأمین ساز، سیستم‌های صدابرداری و امثال آن)

- هزینه‌های اجرایی (استفاده از امکانات و تجهیزات شامل ساز، مکان کنسرت، نور، صدا، لباس گروه و...)، منابع انسانی (ویژه و پشتیبان)، تبلیغات و اطلاع‌رسانی، تدارکات و آماده‌سازی گروه (پذیرایی، رفت و آمد و ...) و خدمات مورد نیاز

- مالیات.

اهم شاخص‌ها در حوزه منابع مالی موسیقی عبارت‌اند از:

- میزان / درصد درآمد موسیقی به تفکیک هر یک از منابع درآمدی

- میزان / درصد اعتبارات بخش‌های مختلف موسیقی، برای مثال اعتبارات بخش پژوهش موسیقی به نسبت کل اعتبارات پژوهشی بخش فرهنگ

- میزان فروش بلیت کنسرت

- میزان فروش آثار موسیقی

- متوسط درآمد یک کنسرت

- متوسط هزینه اجرای یک کنسرت

- میزان سرمایه‌گذاری برای ایجاد سالن موسیقی / استودیو / ...

۹- محیط حقوقی موسیقی

"حقوق، مجموعه‌ای از قواعد الزام‌آور کلی است که به منظور ایجاد نظم و استقرار عدالت، بر زندگی اجتماعی انسان حکومت می‌کند و اجرای آن از طرف دولت تضمین می‌شود". این قواعد بر تمامی فعالیت‌های انسانی از جمله امور فرهنگی و فعالیت‌های هنری هم حاکم است. از آنجا که عوامل مختلف دخیل در تولید و عرضه، آموزش و پژوهش موسیقی دارای حقوق مختلفی هستند، لذا توجه به این حوزه از اهمیت بسزایی برخوردار است. فهرستی از روابط حقوقی عوامل مذکور در ادامه آمده است.

۱- روابط حقوقی میان تهیه‌کنندگان و نوازندگان

۲- روابط حقوقی میان تهیه‌کنندگان و توزیع‌کنندگان یا پخش‌کنندگان

۳- روابط حقوقی میان مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

۴- روابط حقوقی تولیدکنندگان و تهیه‌کنندگان با متولیان و صاحبان امکانات و تجهیزات مورد نیاز برای تولید و عرضه

۵- ...

در این زمینه برنامه‌ها و سیاست‌های کلان فرهنگی کشورها و نیز قوانین و مقررات مربوط به مالکیت معنوی و حقوق مؤلفان و مصنفان از اهم موارد به شمار می‌رود.

ب- ۱۰- فرهنگ موسیقی‌گرایی

برای پی بردن به جایگاه موسیقی در فرهنگ جامعه و سلاطین هنری مردم، و نیز عوامل رفتار فرهنگی مردم و نیز منابع انسانی نظام موسیقی لازم است به ویژگی‌هایی چون میزان علاقه مردم به موسیقی و استفاده آنان از محصولات و آثار موسیقی توجه شود. این امر جز با تکیه بر اطلاعات و آمار صحیح میسر نیست. در این زمینه می‌توان اقدامات اطلاعاتی و شاخص‌هایی به شرح زیر برشمرد:

- تعداد / درصد / سرانه تماشاگران کنسرت

- تعداد نسخ / سرانه محصولات صوتی و تصویری فروخته شده موسیقی

- تعداد نسخ / سرانه کتب و نشریات فروخته شده موسیقی

- تعداد مراجعات به وب‌سایت‌های موسیقی

- تعداد هنرآموزان موسیقی

...

ب- ۱۱- امکانات و تجهیزات موسیقی

اهم امکانات و تجهیزات مرتبط با حوزه موسیقی را می‌توان به شرح زیر بیان کرد:

۱- مکان (مکان اجرای صحنه‌ای اعم از سالن و فضای باز، استودیو، کارگاه‌ها و آموزشگاه‌ها)

۲- امکانات و تجهیزات زیربنایی یا زیرساخت‌ها مانند شبکه‌های مخابراتی و امثال آن

۳- تجهیزات تولید و عرضه موسیقی (ادوات موسیقی، وسایل جانبی موسیقی مانند مترونوم، پویپتیر و مانند آن، تجهیزات ضبط شامل دستگاه‌های صدابرداری، کاست، سی‌دی و امثال آن، تجهیزات عمومی مانند وسایل صحنه و...)

- تعداد / سرانه سالن کنسرت

- تعداد / سرانه صندلی سالن کنسرت

- توزیع شدگی سالن‌ها در سطح کشور / استان / شهر.

نتیجه‌گیری

برای توسعه موسیقی لازم است تا مؤلفه‌های آن دچار تغییرات کمی و کیفی گردد و در اثر این تغییرات، کارایی و اثربخشی آن افزایش یابد. به طور مثال، در صورتی که تعداد سالن‌های موسیقی در یک شهر افزایش یابد ولی این افزایش از توزیعی متوازن برخوردار نباشد و یا قیمت بلیت برنامه‌های آن گران باشد به گونه‌ای که عموم مردم امکان استفاده از آن کنسرت را نداشته باشند و در نتیجه از ظرفیت سالن به صورت کامل بهره‌برداری نشود، هر چند مقادیر شاخص در یک مؤلفه خاص افزایش یافته اما کارایی و اثربخشی لازم به وجود نیامده است. این امر نشان می‌دهد که بدون ارائه تحلیلی جامع از شاخص‌ها، مقادیر آنها و نتیجه تغییرات در مقادیر شاخص‌های موسیقی، نمی‌توان حکم به وجود یا عدم توسعه موسیقی داد. بدیهی است در این میان، وجود اعداد و ارقام قابل اتکا و در دسترس از اهم الزامات است. در مقالات بعدی به این مقوله بیشتر پرداخته می‌شود.